36. ԿԸՆՁՄԸՆՁՈՒԿԸ

Ինիս ա, չինիս մին դեր։ Ըտրսւն ինիս ա մին կնեգյ, շատ ղա̈շա̈նգյ։ Դերը տըսնաս ա, վեր կընեգյը շատ ա ղա̈շա̈նգյ, Թուղես չի, թա տանան տուն կյա, մին տեղ քյինի, մին ջվար տեսնա, թա հինչ ա կըտեսնան, հավան կը կենան, կփխչըցնին։ Տանը ճուրը, հացը, լոխ ինքն ա ըլա̈լ պիըիս, կընեգյըն էլ մին խանըմ չինած, տանը տըրա̈ծ։

Էտ խեղճ տերտերը Թուղես չի իլա̈լ, թա տոնը մին ղոնաղ կյա։ Ըտահանց շենըմը մին քանե շա̈հիլ-չըհո̇ւլ ղոչչաղ տղեք ըն ինիս։ Տահանք ո̇ւրո̇ւր նհետ մարջ ըն կյաս, թա̈ հո՞ւ կկարե մին ո̇ւրո̇ւգյո̇ւն քյինի դերին տոնը, ղոնաղ ընգնե, համ էլ կընգանը տեսնա, կյա։

Ըտեղ մին շահիլ քյա̈լա̈գյըաղ տըղա յա ինիս։ Էտ ըսես ա.
— Ցըես կքյինիմ։

Հընգերուքը ըսես ըն. — Վեր կարիս քյինիս, հենգյ չեթվեր կյինի յընք ինքյ ուննական, մին լա̈վ քյեփ անինքյ։ Ամմա վեր կարըս պուչ քյըո̇րս, քյա̈փը քու հաշվիտ ա իննա̈կան։

Էքսը էտ տղան եր ա կընաս քյինիս տեսա, տենա ինքյ ունես, մին խուրջին լըցնես, եր կընաս գըբրո̇ւգյո̇ւն վախտը քյինիս դերին տոնը։

Մին խիլլա̈ վեր կընաս ա, մին փիս էլ շաղ ա նի օնես, երգյին-քյը Թուխպես։ Էտ տըղան դերին դըըբղան թըկես ա։

Դերը կյաս ա, տո̈ւնը պինաս, թա.— Հի՞նչ ըս ուղի՞ս։

Էտ տըղան ըսես ա. — Ա՛ դեր, յըես քըմատաղ, հեռե տեղա

յըմ կյաս, անծանոթ մարթ ըմ, տեղ չըմ ճընընչիս, եկալ ըմ լհա̈ մը-ղակըտ, ղանչանք ըմ ընես, լհա̈ թող դըրբզեն քմակեն նստիմ, կենամ։

Դերը ըսես ա.— Ամա̈լ չի կյալ, յըես քը մատաղ, յըես էնքան տարե յա, ըստեղ կընաս ըմ, հա̈լա̈ մին մարթ պահած չըմ տանըս, յըես քյըեզ հո՞ւնց պահիմ, էքուց վեր շենումը ըսկանան, հի՞նչ կասին ինձ։

Էտ տղան ըսես ա. — Ցըես քյըմատաղ, ա՛ դեր, թոռը նի կա̈լա̈ծ, յըես հիշտե՞ղ քյինիմ, պա աստուծ չօնի՞ս, թող լհա̈ կյամ էտ դըր-բըզեն քմակեն նստիմ, հանցու լըհա̈ կյունըռւ, գըղանու փայ չի տեռ-նամ, սաղ քյինիմ, տեղ հսնիմ։

Դերը տըսնաս ա, վեր ճար չի կա, ըսես ա. — Նք լհա̈ դըրբըզեն քըմակեն նըստե։

Էտ տըղան ո̈ւրա̈ն մաչին ուրխնաս ա, թա. «էս ա կուծի-կուծի պեներըս դիրի լա̈վըն ա քյինիս»։ Կյաս ա դըրբզեն քմակեն խուր-ջինը վեր տընիս, նստես։

Դերը քյինիս ա տանը մին խիլլա̈ կընաս, կնգանը ըսես ա. — Ա՛ կնեգյ, ախեր մին ղոնաղ ըմ պերալ, էն ա դըրըրըզըմը նստած։

Կնեգյը ըսես ա. — Ա՛ դեր, դե էնքան տարե յա վեր ղոնաղ չըս պահալ, մըհենգյ էլ պերալ ըս, թողալ դըրըրըզըմը, ինէլ թոռեն տակեն։ Էտ մինը լա̈վ չի, հու վեր ըսկանա, պա հի՞նչ կասե։

Դերը ըսես ա. — Վեր իտի յա, թող քյինիմ պերիմ բալկոնը։

Քյինիս ա, թա. — Ա՛ ղոնաղ, եր կաց եք բալկոնը թըռչվիս վուչ։

Էտ տըղան ըսես ա. — Ա՛ դեր, լա̈վ ա, նեղութուն մեր քաշիլ, ըստեղ էլ յուլա կըքյինիմ։

Դերը շատ ա ստիրիս, թա. — Նր կա՛ց, եք։ Վերչը եր ա կընաս քյինիս բալկոնը։

Դերը քյինիս ա տոն, տահանք սկսես ըն հաց ոտելը։

Կընեգյը ըսես ա.— Ա՛ դեր, պերալ ընք բալկոնը, թող կյա տոն էլ, հաց կօտինքյ կպըրծնինքյ, էլլհա ինքյը կքյինի բալկոնեն կենա։

Դերը եր ա կընաս էտ տըղեն մին էլ պիրիս տոն։ Էտ տըղան պիրիս ա խուրջինը պընա̈ս, մեսը տո̈ւս ունես խըրվես, քյա̈թա̈, կըթնահունց, ա̈րա̈ղ, պեն տո̈ւս ունես, մին լա̈վ քյեփ ըն ընես պըրծ-նես, միչև կես քշերը զո̈ւրո̈ւց ընես, եր կընաս քոն ինիս։

Քշերը էտ տըղան եր ա կընաս կոժը յոր ունես տըռանը ճո̈ւրը թըփես, պըրծնես ըսկըսես կըխկըխկցընելը։

Դերը եր ա կընաս թա.— Էտ հի՞նչ ա, յըես քը մատաղ։

Տըղան թա.—Ա՛ դեր, վեչինչ,— ուզեցե թա̈ ճո̈ւր խըմիմ, կա վուչ։

Դերը ըսես ա.— Դե թող եր կենամ, տանիմ կոժը լըսնիմ, պիրիմ։

Տըղան թա.— Չէ, լավ մին թահրավ կըկենամ։

Դերը ըսես ա.— Չէ՛, ռիդի քյինիմ։

Դերը եր ա կընաս, կոժը յոր ունես, թա քյինի, ըսես ա. — Ղոնաղ, անըմըտ հի՞նչ ա, ասե, հանցու կյամ ծեն տամ դըրբըզան պենաս։

Էտ տըղան ըսես ա. — Ա՛ դեր, անըմըս մին տըժեր անըմ ա, համ էլ լավ անըմ չի, հո՞ւնց ասիմ։

Դերը թա.— Ասե, վեչինչ մատտաղ, ասե։

Էտ տըղան մտըծես ա, թա հի՞նչ անըմ ասե, վեր հնգյերունքը ըսկանան, մին լավ էլ ծըծաղին, դերին ըսես ա՝ անըմըս Կընձմընձուկ ա։

Դերը եր ա կընաս կոժը յոր ունես քյինիս ճուրը, կյաս տըսնաս դըրբըզան քըլլած, ղոնաղեն անըմը մընանան ընդնես ա, ըսես ա. — Պա յըես հո՞ւնց ծեն տամ,— մնաս ա տըռանը վրեննը կացած։

Վեր տըսնաս ա շատ ա մընաս, տոռանը թըկես ա, թա. — Ղոնա՛ղ, ղոնա՛ղ, տոռանը պեց։

Էտ ղոնաղը տուս ա կյաս, թա.

— Ղունաղեն հարն էլ, քու հարն էլ, շան տըղա, էս կես քըշերեն հի՞նչ ըս եկալ քոնըս հարամ ընես։

Խեղճ դերը «մեղա աստված» ընելավ քյինիս ա հիրըվանին մղակը թըկես, թա հալբաթ մըթեն ա, շաղվալ ըմ, էս մեր դըրբըզան չի՞։

Վերչը սաղ միհլին դըրբղեքյը թըկես ա, լոխ տուս ըն կյաս, ուշունց տաս, քյինիս։ Դերը տըսնաս ա, վեր լուսընաս ա, ըսես ա համոթ ա, վեր լուսանա ժողովուրթը տըեսնան էս կոժը ծեռքես հըղըցըմը վրեննը կացած, ինձ հի՞նչ կասին։

Եր ա կընաս քյինիս ուրանց դամուրչուն կոշտը, դամուրչին մնաս ա ըրմացած, թա. — Ա՛ դեր, էս վախտ կոժը ծեռքետ ըստեղ հի՞նչ ըս ընես։

Դերը ըսես ա.— Մին դալաթ ըմ ըրալ, ախպեր, էս ա էսքան տարե յա ղոնաղ չըմ պահալ կընդանըս դարդան։ Մըհենդյ էլ ուրդյունեն մին տըղա յա եկալ, խեղճըս ա եկալ, պերալ ըմ տոն, մինակ թողալ կընգանաս քշտեն, յըես եկալ ճուրը, մին էլ, թա քյինիմ տոն, տըեսալ դըրբըզան քըլլած։ Անըմը մնաս ընդալ ա։ Մըհենդյ եկալ ըմ քու կոշտտ անըմը ասիս, քյինիմ ծեն տամ, տոռանը պենա։

Դամուրչին ըսես ա. — Պա յրես անրմը հի՞նչ ըմ գյիդաս, հի՞նչ ա։

Դերը ըսես ա.— Տու ըխշարքես տակեն հինչ ժընգյալու անրմ ըս գյիդաս, ասե, յրես գյիդլական ըմ։

Դամուրչին ըսես ա. — Կյինձը, կուտեմնը, պենջար, ճրռճռոկ, փուրփուտ, քյավառ, քյարավուզ, թրրթունջուկ, ավլուկ, տրտրպաշար, ուտեմ-տիտեմ, նանա, ռեհան։

Տերտերը ըսես ա.— Չէ, չէ, էտ չի։

Դամուրչին ըսես ա.— Ա՛ բալամ, չէ, մին պեն ա մնացալ ասիմ, պրծնիմ։

— Ասե։

Դամուրչին ըսես ա. — Կընձըմընձուկ։

Դերը ուրխնաս ա, թա. — Լհա էտ ա, վեր կա, ըղորմի քու հոր։

Եր ա կընաս, կյաս դրրբրղան թրկես, «Կընձմընձուկ» ծեն տատ

Էտ տրղան ուրան կործը վրրշրցրած տուս ա կյաս, քյինիս տոնը պրնաս, կոժը դերին ծեռքան ինք ունես, պիրիս տոն, միկա կեղծավերոթուն ընես, ետնան ուրան տեսը տենը յոր ունես թա. — Ա՛ դեր, դե շատ շնուրհակալ ըմ, քյինիս ըմ։

Դերը ըսես ա.— Լավ ըս ընես, բալամ, դե կողի մին պեն չրս ըրալ, ամմա խընթրես ըմ վեր շենըմը ասիս վուչ, թա դերին տանը ղոնաղ ըմ իլալ։

Էտ տրղան կյաս ա դաստի հընդյերուցը կոշտը, տահանք թա. — Պա հինչա՞վ դյիդանք, թա քյեցալ ըս։

Էտ տրղան ըսես ա. — Թա վեր հրվրտաս չրք, քյեցեքյ դամուրչուն կոշտը հրրցրեքյ։

Տահանք քյինիս ըն դամուրչուն անա հրրցնես, տրսնաս վեր դուզ ա։ Մին լավ ծուծուղտելավ կյաս ըն քյեփ ընես, ետնան էլ հինչու իլալ ա, շենավը մին փրռես։